

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-170>

УДК 631:657

# ЗВІТНІСТЬ МАЛИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

## REPORTING OF SMALL AGRICULTURAL ENTERPRISES: CURRENT STATE, PROBLEMS AND PROSPECTS

**Грановська Вікторія Григорівна**доктор економічних наук, професор,  
Херсонський державний аграрно-економічний університет  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0348-9692>**Кононенко Леся Віталіївна**кандидат економічних наук, доцент,  
Херсонський державний аграрно-економічний університет  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5698-5003>**Савченко Віра Меєрівна**кандидат економічних наук, професор,  
Херсонський державний аграрно-економічний університет  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2496-2525>**Hranovska Viktoriia, Kononenko Lesia, Savchenko Vira**  
Kherson State Agrarian and Economic University

У статті досліджено сучасні проблеми формування, подання та використання звітності малими аграрними підприємствами. Акцентовано увагу на особливостях сільськогосподарської діяльності, що знаходить відображення у показниках звітності. З'ясовано, що проблеми формування, подання та використання звітності малими агропідприємствами пов'язані із низьким рівнем кадрового забезпечення, відсутністю типового формату внутрішньогосподарської звітності. Визначено перспективи подолання проблем у контексті розвитку дорадництва; типізації малих аграрних підприємств та розробки адресних моделей внутрішньогосподарської звітності для різних типів підприємств; напрямів розширення показників статистичної звітності відповідно до цифрової трансформації та становлення ринку землі. Обґрунтовано доцільність співпраці малих сільськогосподарських підприємств з агроконсалтинговими структурами.

**Ключові слова:** аутсорсинг, дорадництво, консультування, інформаційне забезпечення, типізація, цифровізація, прийняття рішень.

The article examines the current problems of formation, submission and use of reporting by small agricultural enterprises. The purpose of the article is to analyze the current state of the process of preparation and submission of reports by small agricultural enterprises, to identify the problems and to determine the ways to overcome them. It is noted that the process of formation, submission and use is quite complex and multi-stage, requires in-depth specialized knowledge which needs to be constantly updated, involves maintaining communication links with external users, an appropriate level of digital competencies, etc. The composition and forms of financial reporting of enterprises depend on the size of the enterprise; statistical reporting – on the type of activity; tax reporting – on the chosen taxation system; internal reporting – on the level of business culture and management requests. It is established that most small agricultural enterprises face a number of difficulties at the stages of formation, submission and use of reporting which they cannot overcome on their own, which affects the quality of external reporting and neglects the opportunities and advantages of internal reporting. Overcoming these problems is associated with the development of outsourcing and agro-consulting activities. Attention is focused on the peculiarities of agricultural activity, which is reflected in the reporting indicators. It is found that the problems of formation, submission and use of reporting by small agricultural enterprises are associated with a low level of staffing, lack of a standard format for on-farm reporting. Prospects for overcoming the problems in the context of the development of extension services; typification of small agricultural enterprises and development of targeted models of on-farm reporting for different



types of enterprises; directions for expanding statistical reporting indicators in accordance with digital transformation and the formation of the land market are identified. The expediency of cooperation between small agricultural enterprises and agro-consulting structures is substantiated.

**Keywords:** outsourcing, advisory, consulting, information support, typing, digitalization, decision-making.

**Постановка проблеми.** Процес формування, використання та подання звітності є достатньо складним та багатоетапним; потребує ґрунтовних спеціальних знань, які необхідно перманентно оновлювати; передбачає підтримку комунікаційних зв'язків із зовнішніми користувачами; відповідний рівень цифрових компетентностей тощо. Склад та форми фінансової звітності підприємств залежить від розміру підприємств; статистичної – від виду діяльності; податкової – від обраної системи оподаткування; внутрішньогосподарської – від рівня культури бізнесу та запитів менеджменту.

Сільське господарство має суттєву специфіку, яка пов'язана з сезонністю виробництва, з використанням біологічних активів та земельних ресурсів тощо. Ця специфіка настільки суттєва, що впливає як на формування, так і на подання та використання всіх видів звітності. Більшість малих сільськогосподарських підприємств на етапах формування, подання та використання звітності стикаються з низкою ускладнень, які самостійно здебільшого подолати не можуть. Саме ці обставини обумовлюють актуальність дослідження проблематики звітності малих сільськогосподарських підприємств.

#### **Аналіз останніх досліджень і публікацій.**

Питання формування і подання звітності активно досліджують як вітчизняні, так і закордонні науковці. Так, Шубіна С., Мірошник О., Руденко А., Карапетян Р. та Шевчук Д. досліджували фінансову звітність як частину системи інформаційного забезпечення управління сучасним підприємством. При цьому науковцями акцентується увага на ролі облікової політики як сукупності правил, яких необхідно дотримуватися при формуванні і поданні звітності. Також розроблено і запропоновано орієнтовний перелік основних розділів Наказу з облікової політики, що спрямовано на оптимізацію цього процесу; розглянуто та узагальнено особливості подання інформації в бухгалтерській звітності за міжнародними стандартами, які характеризують її як доступну широкому колу споживачів і дають змогу ухвалювати об'єктивні та зважені управлінські рішення [15]. Галушак І. і Луців Н. досліджували роль бухгалтерського обліку та

звітності в системі управління підприємством [1]. Сарапіна О., Сакун А., Пристемський О., Ярова Л. і Мармуль Л. у своїх працях досліджують розвиток бухгалтерського обліку як окремого бізнес-процесу, у результаті якого створюється (формується) інформаційний продукт – бухгалтерська звітність [19].

Жук В., Замула І., Людвенко Д., і Попко Ю. присвятили свої праці обґрунтуванню сутності, значення та підходів до формування нефінансової звітності сільськогосподарських підприємств (середніх) України шляхом визначення основних видів діяльності підприємства, що підлягають розкриттю у нефінансовій звітності для задоволення інформаційних потреб внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів таких підприємств [21]. Хушвахтзода К. у своїх дослідженнях здійснив оцінку сучасного стану методів формування управлінської звітності в Таджикистані та запропонував авторські форми управлінської звітності з метою оптимізації процедури прийняття управлінських рішень [19].

У праці С. Екимової, В. Нянка, С. Гаркуші, О. Бурлицької і Т. Гаврилко обґрунтовано необхідність використання бухгалтерського аутсорсингу малими сільськогосподарськими підприємствами [20]. Проте, сьогодні, в умовах цифровізації, глобалізації та у контексті забезпечення реалізації Цілей сталого розвитку, проблематика формування та подання звітності малими сільськогосподарськими підприємствами в системі управління потребує подальшого дослідження.

**Мета статті.** Проаналізувати сучасний стан процесу формування та подання звітності малими сільськогосподарськими підприємствами, з'ясувати проблеми і визначити напрями їх подолання.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Основою інформаційного забезпечення в системі управління будь-якого суб'єкта господарювання сьогодні залишається звітність. Інформація, що представлена у звітності має забезпечувати зворотний зв'язок між результатами діяльності підприємства та прийнятими управлінськими рішеннями, що забезпечує можливість перманентної адаптації бізнес-процесів до мінливих умов зовнішнього та внутрішнього середовища. Звітність є

самостійною системою представлення даних, що необхідна для інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень [14].

Відповідно до Закону України «Про Бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996-XIV [10] підприємства формують і подають фінансову, статистичну, податкову та інші види звітності. В залежності від функціонального спрямування звітність поділяється на внутрішню та зовнішню (рис. 1). Функціональне наван-

таження внутрішньої звітності – це забезпечення внутрішніх користувачів достовірною та актуальною інформацією, необхідною для оцінки ефективності діяльності підприємства, з'ясування проблемних ділянок та розробки стратегій.

Форми внутрішньої звітності (її ще називають управлінською, тому що вона здебільшого формується на підставі показників управлінського обліку та забезпечує інформаційні запити внутрішнього менеджменту)

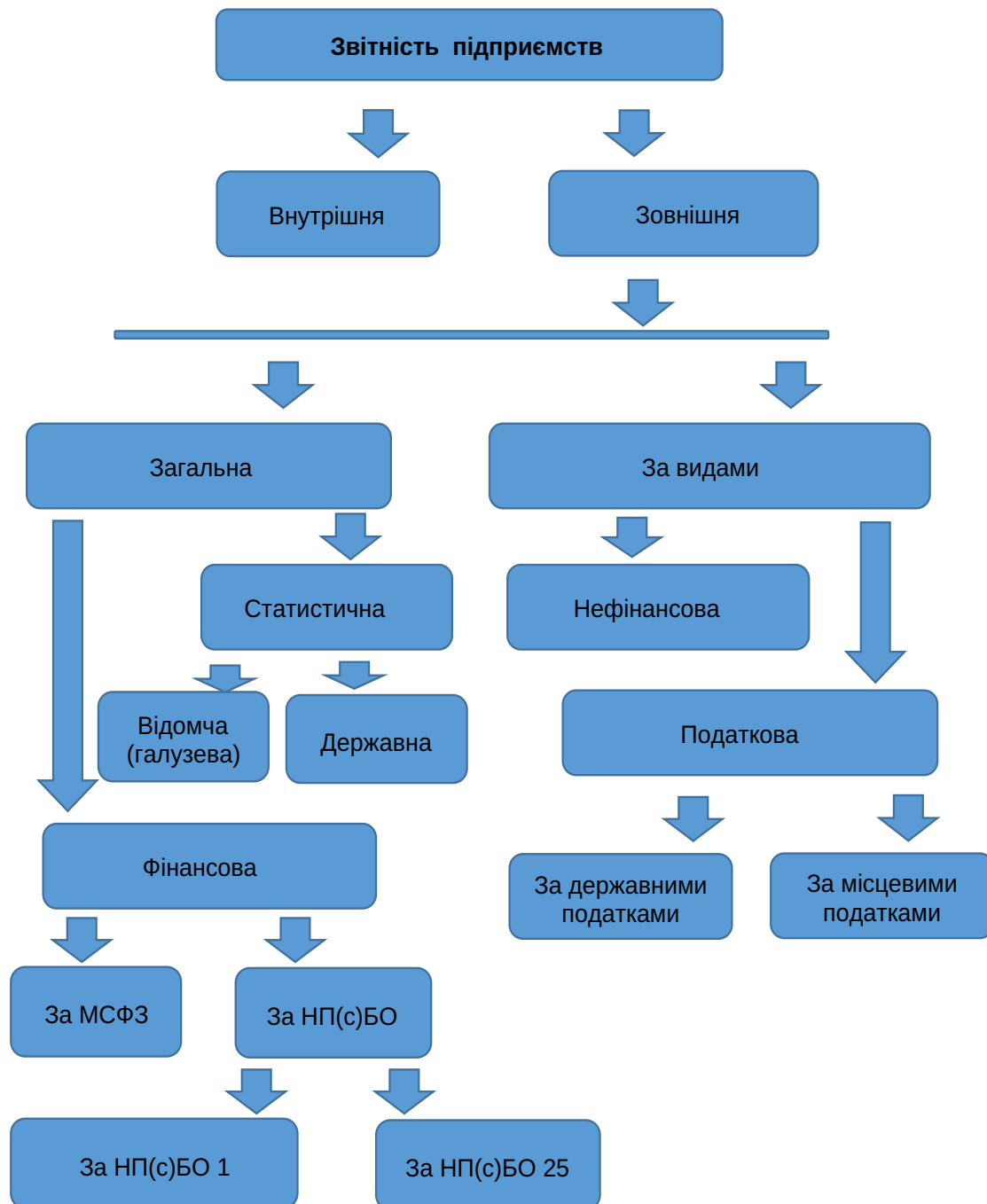


Рис. 1. Види звітності підприємств за функціональною спрямованістю

Джерело: сформовано авторами

розробляються самостійно працівниками обліково-аналітичного або управлінського відділів підприємства. Форми зовнішньої звітності (фінансової, податкової, статистичної) стандартизовані, що регламентується чинним законодавством. Проте, при виборі форм зовнішньої звітності у деяких випадках підприємства мають варіанти. Так, функціонуючі сьогодні сільськогосподарські підприємства України є різними за розмірами, за організаційно-правовими формами, за напрямками діяльності. Саме це є підґрунтям для обрання форм звітності, податкову звітність підприємства складають відповідно до обраної системи оподаткування.

Так, можливим є вибір формату фінансової звітності малими та мікро підприємствами відповідно до прийнятого і закріплення рішення у Наказі з облікової політики. Класифікація підприємств за розмірами в Україні здійснюється на підставі норм, що прописані у Законі України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність»: поділяються на великі, середні, малі та мікро. У випадку, якщо підприємство відноситься до великого чи середнього, звітність формується у повному обсязі [7]. Якщо ж підприємство підпадає під критерії малого – воно самостійно обирає формат звітності: або за повним складом [7], або за спрощеним варіантом [8].

Який з цих варіантів є більш доцільним залежить від специфіки роботи кожного конкретного господарства (від потреб менеджменту, інвесторів, запитів зовнішніх користувачів, стратегії підприємства, перспектив масштабування тощо). Як правило, самостійно визначитися з цим вибором малим сільськогосподарським підприємствам складно і тому обирають спрощений формат, що не завжди обґрунтовано.

Мікропідприємства мають право обрати варіант формування звітності за формами 1-мс та 2-мс та при цьому не вести системний облік з використанням подвійного запису, що суттєво обмежує реалізацію контрольної функції обліку і може привести до викривлення показників звітності.

Беззаперечною організаційною перевагою формування та подання фінансової звітності є її чітка нормативна регламентація і відображення у звітності системно всіх економічних подій, що пов'язані із створенням і функціонуванням підприємства. Фінансовий облік впроваджується та ведеться від створення підприємства до його ліквідації та є інформаційним джерелом формування фінансової звітності.

Щодо управлінського обліку та внутрішньої звітності, то їх впровадження має місце на вже функціонуючих підприємствах і охоплює не всі економічні події та їх наслідки. Відповідно його запровадження на конкретному підприємстві пов'язано із вирішенням цілої низки питань на які не може бути відповіді без врахування специфіки діяльності і внутрішніх інформаційних запитів. Механічне перенесення досвіду підприємств, що практикують формування і використання внутрішньої звітності є неефективним. По-перше - сільськогосподарські підприємства суттєво вирізняються структурою продукції, що виробляється; рівнем розвитку; кадровим забезпеченням тощо; по-друге - питання, що пов'язані із управлінським обліком є комерційною таємницею.

На рівні наукових досліджень перспективною є типізація господарств та адресна розробка рекомендацій щодо формування внутрішньої звітності. Великі агропідприємства (агрохолдинги) мають структурні підрозділи та фахівців, що здатні організувати інформаційне забезпечення запитів менеджменту та розробити формати внутрішньогосподарської звітності. Щодо малих сільськогосподарських підприємств, то мають місце не лише проблеми із формуванням та використанням внутрішньогосподарської звітності, а й проблеми з вибором системи оподаткування, формуванням та поданням фінансової, статистичної і податкової звітності тощо. Опитуванням власників малих сільськогосподарських підприємств встановлено, що найбільш поширеною є практика залучення сторонніх фахівців, які забезпечують лише складання та подання звітності. Тобто облік не ведеться належним чином, що обумовлює низьку інформаційну якість звітності, яка не забезпечує потреби внутрішньогосподарського управління. Такий підхід є необґрунтованим та неефективним. Більш прийнятним є аутсорсинг. При цьому послуги можуть надавати дорадчі служби із залученням експертів-дорадників на основі розробки адресних рекомендацій і організаційного та методичного супроводження облікового забезпечення формування та подання звітності. Цей варіант потребує формування відповідного рівня цифрових компетентностей у власників та менеджменту малого агробізнесу.

Якість функціонування агробізнесу та сільський розвиток значною мірою залежать від ефективності сформованої активно-адаптивної системи формування та подання звітності, яка здатна забезпечувати користува-

чів інформацією, що уможлиблює прийняття екологічно, соціально і економічно обґрунтованих управлінських рішень, які сприяють не лише підвищенню конкурентоспроможності цих підприємств, а і забезпечують реалізацію цілей сталого сільського розвитку[6].

Щодо статистичної відомчої (галузевої) звітності то з 01.01.2025 року Державна статистична служба України планує оновлення форм державних статистичних спостережень [4]. Проте, структура цих звітів і алгоритм їх заповнення майже не змінюється, що натеper не задовольняє сучасним інформаційним запитам користувачів, зокрема в частині рівня використання цифрових технологій та землі, як основного ресурсу аграрного виробництва.

Сьогодення характеризується масовими процесами цифровізації [12; 17]. У сільському господарстві натеper набувають популярності цифрові технології Agritech, які уможливають підвищення врожайності сільськогосподарських культур з одночасним забезпеченням якості ґрунтів. Їх використання дозволяє не тільки підвищити рентабельність господарств, а також сприяє розвитку сільських територій і, відповідно, реалізації Цілей сталого розвитку. Так, до найбільш поширених цифрових технологій для малих та середніх агропідприємств натеper відносять: Syngenta R&D-led LIVINGRO; DISAGRO; Набір інструментів «ферми майбутнього»; тощо [9; 13].

Сучасний етап розвитку сільського господарства характеризується перманентними процесами впровадження і використання цифрових технологій на всіх етапах вирощування сільськогосподарської продукції (як в рослинництві, так і в тваринництві). Натеper ринок цифрових технологій для агробізнесу характеризується достатньо великою пропозицією [3]. При цьому ці рішення торкаються усіх підсистем агробізнесу, усіх функціональних підрозділів.

Впровадження і використання цифрових технологій в агробізнесі неминуче спричинить виникнення і поетапне збільшення витрат

агропідприємств на впровадження і використання цифрових технологій. Відповідно, ми вважаємо за доцільне доповнити форми статистичної звітності агропідприємств розділом «Наявність та придбання цифрових технологій».

Використання сучасних цифрових технологій у сільському господарстві з одного боку оптимізує сільськогосподарський процес виробництва продукції, а з іншого – може бути спрямовано на оптимізацію облікового забезпечення та формування звітності, в тому числі і внутрішньогосподарської.

Закордонний досвід свідчить, що найбільш популярною і відпрацьованою формою допомоги малим сільськогосподарським підприємствам є надання консультацій і послуг сільськогосподарськими дорадчими службами («agricultural extension») [11]. В Україні також створені сільськогосподарські дорадчі служби, проте їх діяльність потребує державної підтримки, нових імпульсів та популяризації переваг партнерської співпраці з ними серед агровиробників, зокрема у контексті формування, подання та використання звітності.

**Висновки.** Проблеми формування, подання та використання звітності малими сільськогосподарськими підприємствами на сьогодні є досить поширеними, що пов'язано з низьким рівнем кадрового забезпечення та мотивації. Це позначається на якості зовнішньої звітності та нехтуванні можливостями і перевагами внутрішньогосподарської звітності. Подолання цих проблем пов'язується із розвитком аутсорсингу та агроконсалтингової діяльності.

Перспективою подальших досліджень є типізація малих агропідприємств та адресна розробка моделей внутрішньогосподарського обліку і звітності, обґрунтування напрямів розвитку агроконсалтингу (у контексті дорадництва) з питань формування цифрових компетентностей власників та працівників малих агропідприємств і інформаційного забезпечення управління на всіх рівнях.

#### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Галушак, І., Луців, Н. (2021). Облік і звітність у системі управління підприємством. *Актуальні проблеми розвитку регіональної економіки*, 1 (17), 233–245. <https://doi.org/10.15330/apred.1.17.233-245>
2. Грановська В.Г. Інноваційний розвиток аграрних підприємств як складова їх конкурентоспроможності. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. 2012. Вип. 1(4). Т. 2. С. 105–109.
3. Демчук, О., Русин-Гриник, Р. (2024). Сучасний рівень діджиталізації бізнес-процесів агропідприємств. *Економічний простір*, (191), 35–39. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/191-7>
4. Зміни у поданні форм державних статистичних спостережень до органів державної статистики на 2025 рік. URL: [https://www.ukrstat.gov.ua/menu/zm\\_pod\\_fdss\\_2025.htm](https://www.ukrstat.gov.ua/menu/zm_pod_fdss_2025.htm)

5. Карнаушенко А. С., Петренко В. С. Розвиток фінансування інноваційної діяльності аграрних підприємств Херсонської області. *Вісник Одеського національного університету*. 2014. Т. 19. Вип. 1/1. С. 171–174.
6. Кононенко Л. В., Сисоліна Н. П., Чумаченко О. С. Звітність підприємств в умовах сталого розвитку: сучасний стан, проблеми, перспективи, інформаційне забезпечення. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2021. Вип. 6. С. 179–186. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu\\_e\\_2021\\_6\\_19](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2021_6_19) (дата звернення: 15.10.2024).
7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ МФУ від 07.02.2013 року № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 15.10.2024).
8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 № 39. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text> (дата звернення: 15.10.2024).
9. П'ять трендів у галузі сільського господарства. URL: <https://ifarming.com.ua/novini-i-podii/p-yat-trendiv-u-galuzi-sil'skogo-gospodarstva> (дата звернення: 15.10.2024).
10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 15.10.2024).
11. Савченко В., Кононенко Л. Оптимізація функціонування малих сільськогосподарських підприємств у контексті співпраці з регіональними дорадчими службами. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2022. № 14. С. 43–51. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2022.14.6>
12. Скрипник С. В., Франчук І. Б., Шепель І. В. Особливості автоматизації обліку підприємств в сучасних умовах. *Економіка та держава*. 2020. № 10. С. 39–45.
13. Технологія аналізу ґрунту BECROP від BIOME MAKERS довела свою ефективність. URL: <https://agrarii-razom.com.ua/news-agro/tehnologiya-analizu-gruntu-becrop-vid-biome-makers-dovela-svoyu-efektivnist>
14. Хомин П. Я. Формування звітності в підсистемах фінансового, управлінського й податкового обліку. Т. 1: Економічна думка, 2004. 288 с.
15. Шубіна, С., Мірошник, О., Руденко, А., Карапетян, Р., Шевчук, Д. (2021). Фінансова звітність як частина системи інформаційного забезпечення управління сучасним підприємством. *Фінансово-кредитні системи: перспективи розвитку*, 2 (2), 16–24. <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2021-2-02>
16. Bilochenko A., Stoliarchuk N., Matviienko A., Kyrylov Y., Sadovska I. & Khioni H. Innovation as an important production factor and a factor in increasing the investment attractiveness of the agricultural sector. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2020. № 42(4). P. 458–465. DOI: <https://doi.org/10.15544/mts.2020.47.eISSN2345-0355>.
17. Karnaushenko, A., Tanklevska, N., Povod T., Kononenko, L., & Savchenko, V. Implementation of blockchain technology in agriculture: fashionable trends or requirements of the modern economy. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2023. No. 9(3). P. 124–149. DOI: <https://doi.org/10.51599/are.2023.09.03.06>
18. Khushvakhtzoda, K. (2022). Increasing the competitiveness level with the help of management reporting at the agricultural sector enterprises. *Scientific Horizons*, 12(25), 113–121. [https://doi.org/10.48077/scihor.25\(12\).2022.113-121](https://doi.org/10.48077/scihor.25(12).2022.113-121)
19. Sarapina O., Sakun A., Prystemskiy O., Iarova L., Marmul L. Improving the Methodology of Financial and Accounting Support for Business Activities. *International Journal of Management*. 2020. Vol. 11(6). P. 838–846.
20. Yekimov, S., Nianko, V., Harkusha, S., Burlitska, O., & Gavrillko, T. (2021). The use of accounting outsourcing in small agricultural enterprises. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 285, p. 01002). EDP Sciences. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202128501002>
21. Zhuk, V., Zamula, I., Liudvenko, D., & Popko, Y. (2020). Development of non-financial reporting of agricultural enterprises of Ukraine. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, 6(4), 76–89. <https://ageconsearch.umn.edu/record/308587/?v=pdf> (дата звернення: 15.10.2024).

## REFERENCES:

1. Halushchak, I., Lutsiv, N. (2021). Oblik i zvitnist u systemi upravlinnia pidpriemstvom [Accounting and reporting in the enterprise management system]. *Aktualni problemy rozvytku rehionalnoi ekonomiky*, 1 (17), 233–245. <https://doi.org/10.15330/apred.1.17.233-245>
2. Hranovska V. H. Innovatsiyni rozvytok ahrarnykh pidpriemstv yak skladova yikh konkurentospromozhnosti [Innovative development of agricultural enterprises as a component of their competitiveness.]. *Naukovi pratsi Poltavskoi derzhavnoi ahrarnoi akademii*. 2012. Vol. 1(4). T. 2. P. 105–109.
3. Demchuk, O., Rusyn-Hrynyk, R. (2024). Suchasnyi riven didzhytalizatsii biznes-protsesiv ahropidpriemstv [The current level of digitalization of business processes of agricultural enterprises]. *Ekonomichnyi prostir*, (191), 35–39. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/191-7>

4. Changes in the submission of state statistical observation forms to the state statistics authorities for 2025. Available at: [https://www.ukrstat.gov.ua/menu/zm\\_pod\\_fdss\\_2025.htm](https://www.ukrstat.gov.ua/menu/zm_pod_fdss_2025.htm)
5. Karnaushenko A. S., Petrenko V. S. (2014) Rozvytok finansuvannya innovatsiynoyi diyalnosti ahrarynykh pidpryyemstv Khersons'koyi oblasti [Development of financing of innovative activity of agrarian enterprises of Kherson region]. *Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu*, vol. 19, no. 1/1, pp. 171–174.
6. Kononenko L. V., Sysolina N. P., & Chumachenko O. S. (2021). Zvitnist pidpryyemstv v umovakh staloho rozvytku: suchasnyi stan, problemy, perspektyvy, informatsiine zabezpechennia [Reporting of enterprises in the conditions of sustainable development: current state, problems, prospects, information support]. *Tsentralkhukrain-skyi naukovyi visnyk. Ekonomichni nauky – Central Ukrainian Scientific Bulletin. Economic Sciences*, vol. 6, pp. 179–186. Available at: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu\\_e\\_2021\\_6\\_19](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2021_6_19) (accessed October 15, 2020)
7. National Accounting Regulation (Standard) 1 “General Requirements for Financial Reporting”: Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated 07.02.2013 No. 73. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (accessed October 15, 2020)
8. National Accounting Regulation (Standard) 25 “Simplified Financial Statements”, approved by the Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated 25.02.2000 No. 39. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text> (accessed October 15, 2020)
9. Five trends in the field of agriculture. Available at: <https://ifarming.com.ua/novini-i-podii/p-yat-trendiv-u-galuzi-silskogo-gospodarstva> (accessed October 15, 2020)
10. On Accounting and Financial Reporting in Ukraine: Law of Ukraine of 16.07.1999 № 996-XIV. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (accessed October 15, 2020)
11. Savchenko V. & Kononenko L. (2022) Optymizatsiia funktsionuvannia malykh silskohospodarskykh pidpryyemstv u konteksti spivpratsi z rehionalnymy doradchymy sluzhbamy [Optymizatsiia funktsionuvannia malykh silskohospodarskykh pidpryyemstv u konteksti spivpratsi z rehionalnymy doradchymy sluzhbamy]. *Tavriiskyi naukovyi visnyk. Seriya: Ekonomika*, no. (14), pp. 43–51. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2022.14.6>
12. Skrypnyk S. V., Franchuk I. B., Shepel I. V. (2020). Osoblyvosti avtomatyzatsii obliku pidpryyemstv v suchasnykh umovakh [Features of automation of enterprise accounting in modern conditions]. *Ekonomika ta derzhava*. Vol. 10, pp. 39–45.
13. BECROP soil analysis technology from BIOME MAKERS has proven its effectiveness. Available at: <https://agrarii-razom.com.ua/news-agro/tehnologiya-analizu-gruntu-becrop-vid-biome-makers-dovela-svoyu-efektivnist>
14. Khomyn P. Ya. (2004). Formuvannia zvitnosti v pidsystemakh finansovoho, upravlinskoho y podatkovoho obliku [Formation of reporting in the subsystems of financial, management and tax accounting]. *Ekonomichna dumka*, 1, p. 288.
15. Shubina, S., Miroshnyk, O., Rudenko, A., Karapetian, R., Shevchuk, D. (2021). Finansova zvitnist yak chastyna systemy informatsiinoho zabezpechennia upravlinnia suchasnym pidpryyemstvom [Financial reporting as part of the information management system of a modern enterprise]. *Finansovo-kredytni systemy: perspektyvy rozvytku*, 2 (2), 16–24. <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2021-2-02>
16. Bilochenko A., Stoliarchuk N., Matviienko A., Kyrilov Y., Sadovska I. & Khioni H. (2020) Innovation as an important production factor and a factor in increasing the investment attractiveness of the agricultural sector. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. № 42(4). P. 458–465. DOI: <https://doi.org/10.15544/mts.2020.47.eISSN2345-0355>
17. Karnaushenko, A., Tanklevska, N., Povod T., Kononenko, L., & Savchenko, V. (2023) Implementation of blockchain technology in agriculture: fashionable trends or requirements of the modern economy. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. No. 9(3). P. 124–149. DOI: <https://doi.org/10.51599/are.2023.09.03.06>
18. Khushvakhtzoda, K. (2022). Increasing the competitiveness level with the help of management reporting at the agricultural sector enterprises. *Scientific Horizons*, 12(25), 113–121. [https://doi.org/10.48077/scihor.25\(12\).2022.113-121](https://doi.org/10.48077/scihor.25(12).2022.113-121)
19. Sarapina, O., Sakun, A., Prystemskiy, O., Iarova, L., Marmul, L. (2020). Improving the Methodology of Financial and Accounting Support for Business Activities. *International Journal of Management*, 11 (6), 838–846.
20. Yekimov, S., Nianko, V., Harkusha, S., Burlitska, O., & Gavrillko, T. (2021). The use of accounting outsourcing in small agricultural enterprises. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 285, p. 01002). EDP Sciences. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202128501002>
21. Zhuk, V., Zamula, I., Liudvenko, D., & Popko, Y. (2020). Development of non-financial reporting of agricultural enterprises of Ukraine. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, 6(4), 76–89. <https://ageconsearch.umn.edu/record/308587/?v=pdf> (accessed October 15, 2020)